

IZOBRAZBA U NJEMAČKOJ

IDI SVOJIM PUTEM!

Mit Unterstützung der Europäischen Union.
Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung trägt der Herausgeber.
Die Europäische Kommission haftet nicht für die weitere Nutzung.

Bundesagentur für Arbeit
Zentrale Auslands-
und Fachvermittlung (ZAV)

Sadržaj

Njemačka - zemlja izobrazbe	3
Njemačka – Izobrazba s perspektivom	
Njemački sustav izobrazbe	4
Opća izobrazba · Tipovi škola u sekundarnom području · Strukovna izobrazba	
Strukovna izobrazba u Njemačkoj	6
Dualna izobrazba · Intervju sa podučavateljem jedne elektroničke tvrtke · Školska izobrazba · Planiranje izobrazbe · Portret: učenik na praktičnoj izobrazbi za informacijskog elektroničara – Tehnika uređaja i sustava	
Informacija & savjetovanje	14
Mjesta za izobrazbu i svijetovi učenja u Njemačkoj (grafika)	16

Primjedba o čitljivosti teksta

Da bi se pojednostavila čitljivost, u tekstu se uglavnom koristi samo muška forma. Iskazi međutim u istoj mjeri važe za žene i muškarce.

IMPRESUM

Izdavači

Savezna agencija za rad (Bundesagentur für Arbeit - BA)
Centrala za posredovanje osoblja iz inozemstva i stručnjaka (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung - ZAV)

Redakcija

BW Bildung und Wissen Verlag und Software GmbH i Marion Rang (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung), odgovorni

Prijevod

Interlingua Übersetzungen GmbH & Co. KG, Dortmund

Naklada

BW Bildung und Wissen Verlag und Software GmbH, Nürnberg, www.bwverlag.de

Slike

Naslov: Maridav / iStockphoto, str. 3, 5, 7, 12, 14:
www.panthermedia.net, str. 9, 13: privatno

Naklada BW Bildung und Wissen Verlag und Software GmbH zahvaljuje se svim osobama, poduzećima i institucijama koje su fotografije besplatno stavile na raspolaganje.

Download (besplatno):

www.zav.de

Stanje

Svibanj 2013

S podrškom Europske unije

Odgovornost za sadržaj ove publikacije snosi izdavač. Europska komisija ne odgovara za daljnje korištenje.

Njemačka - zemlja izobrazbe

S preko 500 milijuna građan-ki i građana Europski gospo-darski prostor (EGP) je najve-će tržište rada na svijetu. Neovisno od granica između država važi sloboda kretanja: svaki zaposlenik i svaka zapo-slenica iz neke od zemalja Europske unije može raditi u svakoj drugoj državi članici (s malim izuzecima) i ne smije biti prikraćen/prikraćena u odnosu na zaposlenice i zapo-slenike dotične zemlje.

Sloboda kretanja važi i za građanke i građane Unije, koji žele ostvariti strukovnu izobrazbu u nekoj drugoj zemlji Europske unije. U ovoj brošuri dajemo ti pregled njemačkog sustava izobrazbe. Pokazaćemo ti koje mogućnosti izobrazbe imaš u Njemačkoj i koje preduvjete za to moraš ispunjavati. Ova brošura ti pomaže u konkretnom planiranju tvoje strukovne izobrazbe u Njemačkoj, navodi kontaktne osobe i daljnje izvore informacija.

NJEMAČKA – IZOBRAZBA S PERSPEKTIVOM

U Njemačkoj svoje zanimanje ne izučavaš samo u nekoj školi. Dobit ćeš štoviše ugovor o strukovnoj izobrazbi u nekom poduzeću. Tamo ćeš sasvim praktično naučiti što ti je od stručnog know-how-a potrebno za tvoju profesionalnu budućnost. Ova dualna izobrazba traje, ovisno od zanimanja, između dvije i tri i pol godine. Ukoliko u Njemačkoj ne želiš ap-solvirati cjelokupnu izobrazbu, možeš steći i djelomičnu ili dodatnu kvalifikaciju, na primjer u okviru programa razmjene za učenike na praktičnoj izobrazbi.

Strukovna izobrazba je u Njemačkoj jedan uspješan model, široko razgranat i orijentiran prema zahtjevima prakse. Pojedinačne izobrazbe permanentno se usklađuju s tehnološkim i socijalnim razvojem i osiguravaju mnoge izgleda za napredovanje.

Strukovna izobrazba u Njemačkoj pruža interesantne profesionalne perspektive. Na nje-mačkom tržištu rada hitno se traži kvalificirano osoblje. Osobito u tehničkoj oblasti i u oblasti zdravstva postoje dugoročno veoma dobri izgledi. Situacija na tržištu strukovne izobrazbe se prethodnih godina veoma pozitivno razvijala. Poduzeća su svoju ponudu za izobrazbu sve više povećavala. Ovaj razvoj odražava se u stopi nezaposlenosti kod mladeži u Njemačkoj. Ona je trenutačno najniža u Europi.

Da bi se djelovalo protiv nedostatka kvalificiranog osoblja, Savezno ministarstvo za rad i socijalna pitanja, Savezno ministarstvo za gospodarstvo i tehnologiju i Savezna agencija za

rad pokrenuli su ofenzivu po pitanju kvalificiranog osoblja. Kampanja ne treba informirati samo o nedostatku kvalificiranog osoblja, već istovremeno mobilizirati potencijale u zemlji i u inozemstvu.

The Job of my Life

PROGRAM POTPORE MOBIPRO-EU

Poseban program za “potporu profesionalnoj mobilnosti mladih zainteresiranih za izobrazbu i nezaposlenog mladog kvalificiranog osoblja iz Europe (MobiPro-EU)” osnovan je 2013. godine. Time Savezna vlada daje potporu sljedećim ciljnim skupinama iz europskog inozemstva:

- mladi koji izobrazbu žele apsolvirati u Njemačkoj
- mlado kvalificirano osoblje koje se u Njemačkoj želi baviti kvalificiranim zanimanjem

Informacije o mogućnostima potpore i preduvjetima:

www.thejobofmylife.de

Njemački sustav izobrazbe

Izobrazba u Njemačkoj ima tradicionalno visok status. Sustav izobrazbe nalazi se u području odgovornosti saveznih pokrajina, organiziran je javno i slobodno, financiran od strane države i uglavnom besplatan. Studij, strukovna izobrazba i usavršavanje su dostupni za svakoga, ukoliko se raspolože potrebnim svjedodžbama o završenoj školi i certifikatima o izobrazbi.

OPĆA IZOBRAZBA

Oko 96 procenta svih petogodišnjaka posjećuje dječje vrtiće kao prvu ponudu za izobrazbu.

Sa šest godina djeca u Njemačkoj imaju obvezu pohađanja škole, pri čemu je više saveznih pokrajina obvezu cjelodnevnog pohađanja škole već pomjerilo na raniji uzrast za jednu do dvije godine. Sva djeca pohađaju četiri godine osnovnu školu, u Berlinu i Brandenburgu šest godina. Na kraju se izriče preporuka za srednju školu.

Tipovi škola u sekundarnom području

U skladu sa svojim rezultatima učenici u sekundarnom području mogu birati između tri tipa škole: niže srednje škole (Hauptschule), realne škole (Realschule) i gimnazije. Alternativu predstavljaju objedinjene škole (Gesamtschule), koje obuhvataju dvije ili tri forme srednjih škola, i orijentacijski stupnjevi neovisni od vrste škole.

Svaki tip škole pokriva osmogodišnju obvezu pohađanja škole. Za hendikepiranu djecu ili djecu sa posebnom potrebom za potporom stoje na raspolaganju specijalne škole za potporu.

Niža srednja škola (Hauptschule) i realna škola (Realschule)

Niža srednja škola (Hauptschule) završava se po pravilu nakon 9. razreda sa svjedodžbom o završenoj nižoj srednjoj školi. Alternativno je u nekim saveznim pokrajinama moguće završiti kvalificiranu ili proširenu nižu srednju školu. Ona poboljšava izgleda za pristup svim daljnjim školskim i profesionalnim tokovima izobrazbe. Niža srednja škola pruža opće osnove, kao što su pravopis, sposobnost izražavanja, temeljno znanje nekog stranog jezika, matematike i prirodnih znanosti, koje je neophodno za praktičnu strukovnu izobrazbu.

Cilj realne škole (Realschule) je da se završetkom 10. razreda stvore pretpostavke za zanimanja sa višom izobrazbom. U to spadaju zahtjevna tehnička ili trgovačka zanimanja, kao i upravne djelatnosti u srednjoj službi.

Gimnazija

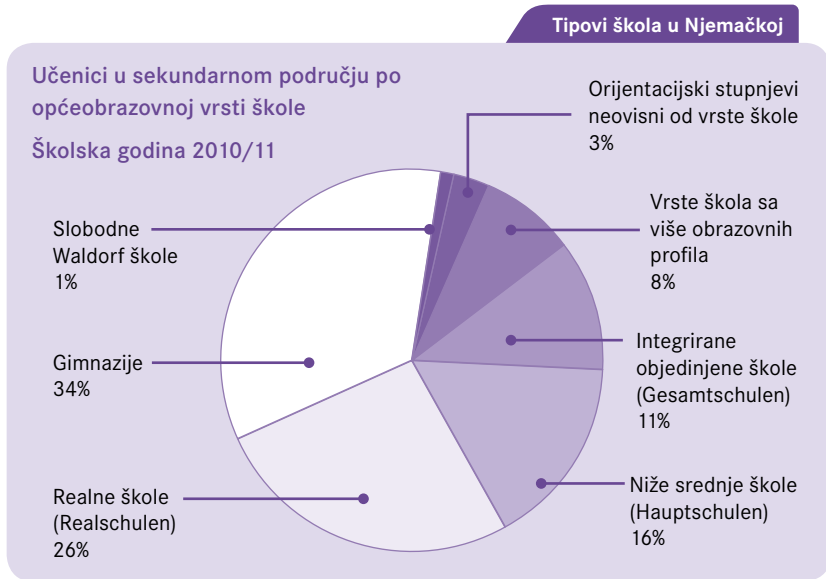
Najveći dio učenika pohađa gimnaziju. Ona za dvije do tri dodatne školske godine dovodi do općeg prava pohađanja visoke škole (allgemeine Hochschulreife). Reformama osmogodišnje gimnazije (G8) u najvećem broju saveznih pokrajina se nakon dvanaest školskih godina stječe opće pravo pohađanja visoke škole. Neke savezne pokrajine trenutačno su još zadržale 13. razrede za maturante. Maturantima stoje na raspolaganju svi putevi u profesionalni život: studij ili strukovna izobrazba, pri čemu studij pruža formalno najvišu strukovnu kvalifikaciju.

STRUKOVNA IZOBRAZBA

Učenici realnih škola (Realschule) i nižih srednjih škola (Hauptschule) upućeni su na strukovnu izobrazbu, mogu međutim tijekom svog profesionalnog života steći daljnje kvalifikacije

Za strukovnu izobrazbu postoje dvije alternative: dualna izobrazba u strukovnoj školi (Berufsschule) i u okviru poduzeća za naukovanje (Lehrbetrieb) ili strukovna izobrazba u srednjim strukovnim školama (Berufsfachschule). Bliže informacije o tome možeš naći u odjeljku “Strukovna izobrazba u Njemačkoj”.

Više informacija o njemačkom sustavu izobrazbe: www.bildungsbericht.de

Izvor: Savezni ured za statistiku, www.destatis.de, 2012

Strukovna izobrazba u Njemačkoj

Skoro dvije trećine svih učenika jedne generacije koji su završili školu natječe se za strukovnu izobrazbu u nekoj školi ili nekom poduzeću, jedna trećina pohađa neku visoku školu. I maturanti se često odlučuju za neku strukovnu izobrazbu. Razlog za to je dobar glas njemačkog sustava strukovne izobrazbe. Mnoga zanimanja, za koja je u drugim zemljama potreban studij, u Njemačkoj se izučavaju putem strukovne izobrazbe.

Završena izobrazba u Njemačkoj važi za kamen temeljac za uspješan profesionalni život. Čak i kada se kasnije ne radi u svojoj prvotno izučenoj profesiji, izobrazba odlučuje o daljnjim izgledima na tržištu rada, pošto ona važi i kao dokaz o intelektualnim i socijalnim sposobnostima, koje su neophodne za dokazivanje u profesionalnom životu.

Oko 350 zanimanja sa stručnom spremom

Izobrazba je uvijek povezana s konkretnim profilom zanimanja. Postoji oko 350 priznatih zanimanja sa stručnom spremom. Svake godine nastaju nova zanimanja ili se aktualiziraju stari propisi o strukovnoj izobrazbi. Prethodnih godina su naročito u područjima informacijske tehnike, medija i usluga nastala mnoga nova zanimanja. Najviše učenika koji su završili školu natječe se za strukovnu izobrazbu u poduzeću odnosno dualnu izobrazbu. Dualna se naziva zato što se održava paralelno na dva mjesta: u poduzeću učenici na praktičnoj

izobrazbi uče praktične osnove, a teorija se prenosi u strukovnoj školi. Zakon o strukovnoj izobrazbi regulira prava i obveze koje imaju poduzeće za strukovnu izobrazbu i učenici na praktičnoj izobrazbi.

Izobrazba u cjelodnevnom / večernjim strukovnim školama (Fachschule)

Pored dualnog sustava postoji školska izobrazba u specijalnim cjelodnevnom / večernjim strukovnim školama. Ovdje se svi sadržaji prenose u nastavi i dopunjavaju dužim praktičnim fazama. U cjelodnevnom / večernjim strukovnim školama izučavaju se osobito socijalna i njegovateljska zanimanja, kao na primjer zanimanja odgojitelja ili njegovatelja starijih osoba i bolničara. Tamo se međutim obučava i za tehnička zanimanja, kao što su zanimanje informatičkog asistenta ili medicinsko-tehničkog asistenta.

DUALNA IZOBRAZBA

U dualnom sustavu učenici na praktičnoj izobrazbi igraju dvostruku ulogu: oni su istovremeno učenici i zaposlenici. Oni sa poduzećem zaključuju ugovor o praktičnoj izobrazbi. Učenici na praktičnoj izobrazbi ovdje izučavaju praksu zanimanja tako što sudjeluju u radu po uputama iskusnih kolega. Oni na drugoj strani jedan do dva dana u tjednu pohađaju strukovnu školu, gdje se prenose teorijske osnove. Na nastavnom planu nalaze se u jednoj trećini općeobrazovni predmeti, kao što su njemački, engleski ili sociologija. Dvije trećine nastavnih sadržaja prilagođene su zanimanju.

Ovisno od zanimanja izobrazba traje dvije do tri i pol godine. Trajanje se kod odgovarajuće prethodne izobrazbe ili osobito dobrih rezultata u dogovoru s poduzećem za strukovnu izobrazbu i strukovnom školom može skratiti.

Završni ispit učenici na praktičnoj izobrazbi polažu pred komorom, koja je nadležna za njihovu skupinu zanimanja. Komorama se nazivaju strukovnostaleške udruge u obrtništvu, kao i u industriji i trgovini. One dodjeljuju odobrenja za obavljanje zanimanja (Berufszulassung) i utječu na izobrazbu i ispitne smjernice. Sadržaj i tijek ispita regulirani su jedinstveno širom savezne države.

Rani ulazak u svijet rada

Velika prednost dualne izobrazbe je blizina tržištu rada. Cilj je izobrazba kvalificiranog stručnog osoblja koje sa sobom donosi potrebne kompetencije i kvalifikacije za svijet rada koji se mijenja. Visoki udio prakse osigurava da su stječena znanja u svijetu zanimanja odista i tražena.

Za mnoge veliku ulogu igra naknada za izobrazbu, pošto je pomisao na financijsku neovisnost od roditelja, makar i djelomičnu, dražesna.

Naknada se povećava sa svakom godinom izobrazbe i prosječno iznosi oko jednu trećinu početne plaće za obučeno stručno osoblje. Ono što se odista zarađuje ovisi osobito od tarifnog ugovora. Ove odredbe dogovorene između udruga zaposlenika i poslodavaca reguliraju radno vrijeme i plaćanje. Plaća je različita u ovisnosti od zanimanja ili regiona.

Završeni stupanj školovanja odlučuje o izgledima

Načelno je dualni sustav izobrazbe otvoren za sve. Formalno uopće nije potreban završeni stupanj školovanja. Situacija na tržištu strukovne izobrazbe u praksi međutim izgleda drugačije. Iako se u prethodnih četiri do pet godina znatno povećala ponuda mjesta za izobrazbu, učenici sa višim završenim školama imaju i dalje bolje izgleda da dobiju svoje željeno mjesto za izobrazbu. Učenici nižih srednjih škola na tržištu izobrazbe imaju najmanje mogućnosti izbora, ali mogu poentirati dobrim ocjenama.

U inozemstvu stječu završeni stupnjevi školovanja mogu se uz određene preduvjete izjednačiti s njemačkim završenim stupnjem školovanja. O izjednačenju s njemačkim završenim stupnjem školovanja u nižoj srednjoj školi, završenim stupnjem školovanja u srednjoj školi ("završeni stupanj školovanja u realnoj školi"), kao i s općom ili strukovnom maturom za profesionalne namjene (npr. za početak strukovne izobrazbe) odlučuju pokrajinski organi za priznavanje svjedodžbi. Daljnje informacije pružaju stranice Konferencije ministara kulture na www.kmk.org (>Centralni organ za inozemni obrazovni sustav > Priznavanje u školskom području > Izjednačenje s njemačkim završenim stupnjevima školovanja). Nadležni organi mogu se skinuti preko baze podataka Anabin (<http://anabin.kmk.org> > Organi za priznavanje i savjetovanje u Njemačkoj). Odluka o pristupu visokoj školi njemačkih, inozemnih ili kandidata za studiranje bez državljanstva s inozemnim kvalifikacijama za pristup visokoj školi nalazi se kod visokih škola.

Banke, osiguranja i uredi poreskih savjetnika regrutiraju među maturantima daleko iznad polovice svojih učenika na praktičnoj izobrazbi. Za zahtjevna tehnička zanimanja u informatici najčešće se također traži matura. I kod mladima omiljenih zanimanja, kao na primjer u scenskoj tehnici ili oblikovanju medija, absolventi sa maturom čine najveći dio svih učenika na praktičnoj izobrazbi. Mjesta za naukovanje u trgovačkom sektoru i području elektronike najčešće se dodjeljuju učenicima realne škole. Pekari, frizeri ili soboslikari su zanimanja u kojima dobre izgleda imaju kandidati sa svjedodžbom o završenoj nižoj srednjoj školi (Hauptschule). Ponude za izbor zanimanja možeš naći ovdje: www.planet-beruf.de i www.berufswahl.de.

Zahtjevi se ravnaju prema poduzeću

Ma kako različita bila ponudena mjesta za izobrazbu, toliko su različiti i zahtjevi i postupak kandidiranja. Veća poduzeća svoje kandidate testiraju u Assessment-centrima, dok u manjim obrtničkim poduzećima izbor često određuje osobni dojam koji ostavlja kandidat. Skoro svi poslodavci od svojih učenika na praktičnoj izobrazbi žele dobre školske ocjene iz njemačkog i matematike. U trgovačkom području ili kod internacionalnih kontakata s klijentima važno je znanje engleskog.

Intervju - strukovna izobrazba

Andreas Baumann, učenik na praktičnoj izobrazbi kod EURONICS XXL u Bayreuthu

Možete li molimo Vas ukratko izjaviti što se porazumijeva pod strukovnom izobrazbom izvan poduzeća?

Strukovna izobrazba izvan poduzeća u obrtničkoj komori služi intenziviranju i dopuni praktične izobrazbe u poduzeću. Obrtnički majstori na kursovima izvan poduzeća simuliraju npr. popravke, koje se ne mogu sprovesti u poduzeću za strukovnu izobrazbu. Učenici na praktičnoj izobrazbi mogu osim toga ponavljati i vježbati već izučene djelatnosti.

Što smatrate prednostima strukovne izobrazbe u Njemačkoj?

Mladi se dualnim sustavom izobrazbe obučavaju blisko praksi. Učenici na praktičnoj izobrazbi imaju permanentno mogućnost da praktično primjenjuju teorijsko znanje. S njemačkom svjedodžbom o završenoj strukovnoj izobrazbi u džepu i inozemni učenici na praktičnoj izobrazbi imaju dobre izgleda na svom domaćem tržištu rada.

Kako je kod Vas organizirana strukovna izobrazba?

Učenici na praktičnoj izobrazbi u području elektronike prolaze u ritmu od tri do četiri tjedna sve odjele u poduzeću - od vanjske službe preko radionice, izgradnje antena do skladišta. Tijekom vremena u nekom odjelu oni su podređeni jednom obrtničkom pomoćniku ili majstoru, koji ih nadzire i poučava. Učenici na praktičnoj izobrazbi vode dnevnik rada o djelatnostima obavljenim u svakom tjednu - i u tjednima u strukovnoj školi ili fazama kursa izvan poduzeća.

Nakon dvije godine naučnici polažu međuispit. On služi "utvrđivanju stanja izobrazbe". Tako mi kao poduzeće za strukovnu izobrazbu saznajemo da li učenik na praktičnoj izobrazbi ima šansu da svlada naukovanje, a učenik na praktičnoj izobrazbi zna na kojoj se razini znanja nalazi.

ŠKOLSKA IZOBRAZBA

Neka zanimanja u socijalnom, njegovateljskom, trgovačkom ili tehničkom području izučavaju se u srednjim strukovnim školama (Berufsfachschule). U to spadaju ekonomski asistenti, ergoterapeuti, asistenti za djecu ili tajnici za strane jezike. Učenici na praktičnoj izobrazbi po pravilu dvije do tri godine pohađaju isključivo školu. Najčešće su u nastavni plan integrirane obvezne prakse u poduzećima. Sadržaji i obim mogu u nekim zanimanjima varirati od jedne do druge savezne pokrajine, ali su završni ispiti na kraju strukovne izobrazbe ekvivalentni.

Što možeš zaraditi u strukovnoj izobrazbi? Odabrana zanimanja 2012

Zanimanje sa stručnom spremom (u poduzeću)	Trajanja strukovne izobrazbe (mjeseci)	Prosječna naknada - zapadne savezne pokrajine	Prosječna naknada - istočne savezne pokrajine
Komercijalist / komercijalistica (industrija i trgovina)	36	841 Euro	763 Euro
Zdravstveni njegovatelj / zdravstvena njegovateljica i bolničar / bolničarka	36	950 Euro	950 Euro
Elektroničar / elektroničarka - Pogonska tehnika	42	904 Euro	852 Euro
Industrijski referent / industrijska referentica za prodaju	36	875 Euro	802 Euro
Hotelijer / hotelijerka	36	638 Euro	505 Euro
Kuhar / kuharica	36	638 Euro	505 Euro
Zidar / zidarica	36	968 Euro	772 Euro
Mehatroničar / mehatroničarka	42	909 Euro	885 Euro
Mehaničar / mehaničarka za obradu metala	36	653 Euro	653 Euro
Mehaničar / mehaničarka za obradu metala	36	913 Euro	886 Euro

Izvor: Savezni institut za strukovnu izobrazbu, Tarifne naknade za strukovnu izobrazbu 2012. i Tarifni ugovor za učenike na praktičnoj izobrazbi u javnoj službi (TVAöD) – Poseban dio Njega

Srednje strukovne škole (Berufsfachschule)

Srednje strukovne škole su u svojoj ponudi široko postavljene: one pružaju punu školsku izobrazbu, na primjer u područjima gospodarstva ili uprave. Srednje strukovne škole dodatno preko ispita zrelosti s pravom pohađanja više / visoke strukovne škole (Fachhochschulreife) omogućavaju pristup studiju.

PLANIRANJE IZOBRAZBE

Prije nego što se odlučiš za izobrazbu u Njemačkoj, trebalo bi da razjasniš sljedeća pitanja:

Koje pretpostavke moram ispunjavati?

Prednost njemačke dualne izobrazbe je što ona ne poznaje formalne pristupne uvjete. U natjecanju s drugim kandidatima broji se prije svega dobar završeni stupanj školovanja. Za čisto školsku strukovnu izobrazbu pretpostavljaju se završeni stupnjevi školovanja. Objasnjenje glede svjedodžbi od strane **europass** je koristan instrument, kako bi se sopstvena školska svjedodžba prevela za njemačke poslodavce i institucije. **europass** je do sada najvažniji instrument za to da se strukovno iskustvo dokumentira i učini shvatljivim u inozemstvu. Informacije o tome postoje na internetu na adresi <http://europass.cedefop.europa.eu> na mnogim jezicima.

Za uspješan završetak strukovne izobrazbe neophodno je dobro do veoma dobro znanje njemačkog jezika, pošto se izobrazba u okviru poduzeća, u strukovnim i cjelodnevnom / večernjim srednjim strukovnim školama odvija na njemačkom jeziku, što također važi i za ispite.

Kako se kandidiram?

Najviše strukovnih izobrazbi počinje 1. kolovoza ili 1. rujna. Veća poduzeća i banke svoja mjesta često raspisuju već čitavu godinu prije početka strukovne izobrazbe. Od zainteresiranih kandidata očekuje se potpuna pisana molba za natječaj. U to u Njemačkoj spadaju jedan prpratni dopis, tabelarni životopis s fotografijom, posljednja školska svjedodžba i, ukoliko postoji, svjedodžba o radu. Dobrodošle su svjedodžbe o obavljenoj praksi ili drugi dokazi, na primjer o znanju jezika i poznavanju rada na računalu.

Kako ću pronaći mjesto za izobrazbu u poduzeću?

Sopstvena inicijativa je pretpostavka za traženje mjesta za strukovnu izobrazbu. Internet pomaže dalje u traženju. U daljem tekstu nalaze se najvažnije internetske adrese koje će ti pomoći u traženju mjesta za izobrazbu:

- www.arbeitsagentur.de i jobboerse.arbeitsagentur.de: Savezna agencija za rad (Bundesagentur für Arbeit - BA) je centralno mjesto za obraćanje za osobe koje traže izobrazbu i posao, kao i za poslodavce koji nude slobodna mjesta. Burza rada JOBBÖRSE Savezne agencije za rad je najveći online portal s ponudom mjesta u Njemačkoj.
- www.zav.de: ZAV te korak po korak prati u traženju mjesta za izobrazbu u poduzeću.
- www.planet-beruf.de: Internetski portal Savezne agencije za rad za učenice i učenike sekundarnog stupnja I predstavlja strukovne izobrazbe i zanimanja i informira o izboru zanimanja i kandidiranju.
- ec.europa.eu/eures: EURES je višejezični portal za profesionalnu mobilnost u Europi. On sadrži mnoge informacije o Njemačkoj.
- www.ihk-lehrstellenboerse.de: Njemačke industrijske i obrtničke komore nude nadregionalne burze mjesta za naukovanje u okviru dualne izobrazbe.

Veća poduzeća često na svojoj sopstvenoj web stranici objavljuju ponude za izobrazbu. I ovdje se isplati tražiti.

Pravilnik o zanimanju i strukovnoj izobrazbi

ZANIMANJA I IZOBRAZBE U POKRETU

Tehničkim inovacijama prethodnih godina izmijenila su se mnoga zanimanja. Nastavni sadržaji za strukovnu izobrazbu moraju se sukladno tome prilagoditi **potrebama tržišta rada**.

Savezni institut za strukovnu izobrazbu (Bundesinstitut für Berufsbildung - BIBB) analizira stručnu praksu i iz toga izvodi izmjene za strukovne podučavatelje. Tako su prethodnih godina naročito u uslužnom sektoru nastala nova zanimanja sa stručnom spremom. Klasična zanimanja su modernizirana. Od tiskara je na primjer postao medijski tehnološki za tisak.

Uredba o izobrazbi regulira sadržaje i nazive zanimanja i tako osigurava da se izobrazba odvija jedinstveno širom savezne države.

Pravni okvir za to obrazuje **Zakon o strukovnoj izobrazbi (Berufsbildungsgesetz)**.

Šire informacije: www.bibb.de

Kako ću naći školsko mjesto za izobrazbu?

Na portalu Savezne agencije za rad za izobrazbu i strukovno usavršavanje KURSNET (kursnet-finden.arbeitsagentur.de) mogu se tražiti školske ponude za izobrazbu. Preporučuje se najprije preko BERUFENET, mreže zanimanja od A-Z Savezne agencije za rad (berufenet.arbeitsagentur.de), tražiti točan naziv željenog zanimanja. Pod točkom menija "Traženje mjesta i kandidata" BERUFENET

nudi link za KURSNET, gdje se škole prikazuju prema izabranom zanimanju i razvrstano po regionima. Kod traženja mjesta za strukovnu izobrazbu dalje osim toga pomažu strukovne udruge. BERUFENET ih uvijek prikazuje uz izabrano zanimanje pod točkom menija "Informacijski izvori".

Koliko me košta strukovna izobrazba?

Strukovna izobrazba u dualnom sustavu je besplatna, poslodavac čak plaća naknadu. Mnoge cjelodnevne / večernje strukovne škole (Fachschule) zahtijevaju međutim novac za školarnu. Pored zahtjeva trebalo bi točno proučiti ove troškove. Tko je u Njemačkoj mjesto za strukovnu izobrazbu dobio preko programa potpore EU LEONARDO DA VINCI ili je dio strukovne izobrazbe apsolvirao u Njemačkoj, dobiva potporu za putne troškove i troškove života.

Mreža za razmjenu širom Europe

LEONARDO DA VINCI – MOBILNOST OTVARA MOGUĆNOSTI

U programu EU LEONARDO DA VINCI udružila se 31 zemlja kako bi se na međunarodnoj razini pružila potpora profesionalnoj mobilnosti. Projekt potpomaže razmjenu učenika na praktičnoj izobrazbi, zaposlenika i nastavnika u strukovnoj izobrazbi. U tu svrhu EU dodjeljuje stipendije. Ove potpore ne mogu se zahtijevati individualno. Potreban je posrednik, kao na primjer neko poduzeće, neka udruga, neka škola ili komora. Informacije o aktualnim projektima mogu se dobiti kod nadležnih nacionalnih agencija.

Popis se nalazi na internetskoj adresi:

<http://ec.europa.eu> > Policies > Culture, education and youth > Education and training programmes > Leonardo da Vinci.

Da li se njemačka izobrazba priznaje u mojoj domovini?

Međunarodno priznavanje dijelova strukovne izobrazbe do sada se odvijalo teško. Europski bodovni sustav za rezultate ECVET treba dugoročno riješiti ovaj problem, ali se on još uvijek nalazi u razvoju. On treba pomoći u tome da se strukovna izobrazba počne u jednoj a da se nastavi u nekoj drugoj zemlji. U praksi se zbog toga kandidati iz inozemstva najčešće odlučuju za pokusnu praksu od nekoliko tjedana ili odmah cijelu izobrazbu apsolviraju u Njemačkoj. Stečena znanja iz prakse mogu biti dokumentirana u europskom *pass* (vidjeti stranicu 10). Formulare ispunjava poduzeće ili institucija u domovini, koja je nadležna za razmjenu. Onaj tko u Njemačkoj apsolvira cijelu izobrazbu za to dobiva priznatu svjedodžbu kao i svaki njemački učenik na praktičnoj izobrazbi.

Portret – strukovna izobrazba

Jonas Wandtke, učenik na praktičnoj izobrazbi na 1. godini naukovanja kao informacijski električar za tehniku uređaja i sustava

Kontakt sa klijentima daje pečat radnoj svakodnevi

Jonas Wandtke oduvijek se interesirao za tehniku i uređaje. Jasno je da se odlučio za zanimanje sa obrtničko-tehničkom stručnom spremom. Njegov sadašnji poslodavac predstavio se u njegovoj školi i ostavio trajan dojam. Pošto je Jonas poslao molbu za natječaj, pozvan je na test radi zaposlenja. Tamo je skupa s drugim kandidatima mogao dokazati svoje zanatsko umijeće i svoje opće znanje. Jonas se probio u odnosu na konkurenciju i u međuvremenu je učenik na praktičnoj izobrazbi na prvoj godini naukovanja.

U njegovom poslu dopada mu se djelatnost u vanjskoj službi: “Puno radim s ljudima. Kontakt s klijentima mi odgovara i pričinjava mi zadovoljstvo riješavati tehničke probleme klijenata.”

Nakon jutarnjeg razmatranja dodijeljuju se nalozi. Onda se potreban pribor pakira u vozila i kreće se. Učenik na praktičnoj izobrazbi sa svojim kolegama instalira kod klijenata na licu mjesta npr. nove televizore ili ugrađuje strojeve za pranje posuđa i objašnjava nove električne aparate.

Jonas uz strukovnu izobrazbu u poduzeću dodatno pohađa strukovnu školu. Dvo-tjedna praktična faza u poduzeću smjenjuje se s nastavom u blokovima u strukovnoj školi. “Moj razred je veoma prijatan i nastava nije preteška, zato što uglavnom obrađujemo osnove. Školsko gradivo će vremenom ipak postati zahtjevnije”, kaže učenik na praktičnoj izobrazbi.

Tko organizira programe razmjene?

Postoje mnogi mali, regionalni programi razmjene, koji omogućavaju korak preko granice. isplati se raspitati se kod strukovnih škola, strukovnih udruga ili u gradskoj vijećnici, da li postoje partnerstva u inozemstvu.

Mnogi projekti dobivaju sredstva iz programa EU LEONARDO DA VINCI (vidjeti informaciju dolje). Zbog toga je također moguće raspitati se kod nacionalnih agencija u domovini, koji programi postoje u regionu.

Veće organizacije, koje se brinu za razmjenu u strukovnoj izobrazbi, su Njemačko-francuski sekretarijat za razmjenu u strukovnoj izobrazbi (www.dfs-sfa.org) ili Njemačko društvo za međunarodnu suradnju (GIZ) DOO (www.giz.de). Ono je na primjer nadležno za programe između Njemačke i Nizozemske (program: Band) ili Norveške (program: Gjör Det).

Informacija i savjetovanje

Info centar Centralnog posredovanja osoba iz inozemstva i stručnjaka (Zentrale Auslands- und Fachvermittlung - ZAV)

Tko ima pitanja glede teme "Rad i učenje u Njemačkoj" može se direktno obratiti Info centru ZAV. Dobit ćeš hotline preko broja telefona +49 (0) 228 713-1313. Tim ti stoji na raspo-

laganju od ponedjeljka do petka od 8:00 do 18:00 sati i rado će ti poslati informativni materijal ili ti u slučaju potrebe navesti osobnu kontaktnu osobu za daljnje savjetovanje (E-Mail: zav-auslandsvermittlung@arbeitsagentur.de).

Euroguidance

Euroguidance je europska mreža za strukovno savjetovanje i potpomaže profesionalnu i obrazovnu mobilnost u okviru Europske unije. U svakoj državi članici EU i EGP, kao i u Turskoj i Švicarskoj, stoje na raspolaganju jedan ili više Euroguidance-centara, koje potpomažu Europska komisija u okviru programa Doživotno učenje, kao i određeni nacionalni organi. U Njemačkoj je nacionalni Euroguidance-centar Centralno posredovanje osoba iz inozemstva i stručnjaka (ZAV) Savezne agencije za rad sa sjedištem u Bonnu. Informacije možeš naći na internetskoj stranici www.euroguidance.net.

PLOTEUS - Portal za ponude za učenje u cijeloj Europi

Cilj PLOTEUS-a je da se učenicama i učenicima, studentima, osobama koje traže posao, zaposlenicima, roditeljima, savjetnicima za profesionalnu orijentaciju i nastavnicima pomogne kod traženja mogućnosti za strukovnu izobrazbu i usavršavanje u Europi. Informacije možeš naći na internetskoj stranici <http://ec.europa.eu/ploteus>.

Program za Doživotno učenje

Europska komisija spojila je različite inicijative u području opće i strukovne izobrazbe u jedan jedini program, program za Doživotno učenje. Informacije možeš naći na internetskoj stranici <http://ec.europa.eu/education> > Program za doživotno učenje.

Nacionalna agencija Obrazovanje za Europu pri Saveznom institutu za strukovnu izobrazbu (Nationale Agentur Bildung für Europa beim Bundesinstitut für Berufsbildung)

DNacionalna agencija brine se za sva pitanja glede strukovne izobrazbe i usavršavanja. Ona je nadležna za programe potpore EU LEONARDO DA VINCI i GRUNDTVIG, kao i za europa*pass*. Telefon: +49 (0) 228 107-1608, Internet: www.na-bibb.de, www.europass-info.de

Centralna udruga Njemačkog zanatstva - registrovana udruga (Zentralverband des Deutschen Handwerks e.V - ZDH)

Udruga daje obavijesti o strukovnoj izobrazbi i usavršavanju u obrtničkim zanimanjima i posreduje kontakte s nadležnim obrtničkim komorama i zadrugama.

Telefon: +49 (0) 30 206 19-0, Internet: www.zdh.de

DIHK | Njemački dan Industrijske i trgovinske komore - registrovana udruga (DIHK | Deutscher Industrie- und Handelskammertag e.V.)

Krovna organizacija posreduje kontakte s regionalno nadležnim industrijskim i trgovinskim komorama, koje nude savjetovanje o izobrazbi. Telefon: +49 (0) 30 203 08-0, Internet: www.dihk.de

Mjesta za izobrazbu i svijetovi učenja u Njemačkoj

